

«Тасдик мекунам»:

Ректори Донишгоҳи байналмилалӣи забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода, доктори илмҳои филологӣ, профессор
Гулназарзода Ж. Б. _____
«28» _____ соли 2025.

ХУЛОСАИ

ДОНИШГОҲИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ ЗАБОНҲОИ ХОРИҶИИ ТОҶИКИСТОН БА НОМИ СОТИМ УЛУҒЗОДА

Диссертатсияи Қаюмов Абдулмаъин Джумъахонович дар мавзӯи “Асосҳои назариявӣ – методологии ташаккули шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ (дар мисоли факултетҳои ғайрифилологӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (илмҳои педагогӣ) (13.00.08.04 – Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) дар кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалӣи забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ба анҷом расидааст.

Қаюмов Абдулмаъин Джумъахонович соли 2000 факултети забони англисии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи К. Чӯраев (ҳоло Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни)-ро аз рӯйи ихтисоси омӯзгори фанҳои забони англисӣ ва фаронсавӣ хатм кардааст. Солҳои 2000-2007 ба ҳайси ассистенти кафедраи забонҳои хориҷии умумидонишгоҳии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни, солҳои 2007 - 2009 ба ҳайси муаллими калони кафедраи методикаи таълими забони англисӣ, солҳои 2009-2011 ҳамчун

муаллими калони кафедраи услубшиносӣ ва назарияи тарҷума кор кардааст.

Аз соли 2011 то соли 2015 ба ҳайси муовини декан оид ба таълим-эдвайзери факултети забони англисии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни ва ҳамзамон муаллими калони кафедраи услубшиносӣ ва назарияи тарҷума фаъолият намудааст.

Аз соли 2015 то соли 2019 ба ҳайси декани факултети забонҳои Шарк, аз моҳи сентябри соли 2019 то март соли 2020 ҳамчун декани факултети забонҳои Осиёи Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода (ҳоло Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода), аз моҳи апрели соли 2020 то моҳи майи соли 2023 дар вазифаи муовини ректор оид ба таълим ва корҳои методии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода фаъолият карда, аз моҳи майи соли 2023 то ин ҳол ба ҳайси дотсенти кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳӣ ба фаъолияти омӯзгорӣ машғул аст.

Ҷ соли 2014 рисолаи номзадӣ худро дар мавзӯи «Дидактические основы формирования речевой культуры будущих учителей английского языка» бомуваффақият дифоъ намуда, соли 2019 бо қарори Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон унвони илмӣ дотсентро соҳиб гаштааст.

Мушовири илмӣ Қаюмов А.Дж. доктори илмҳои педагогӣ Нурзода А. профессори кафедраи педагогикаи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни мебошад.

Мавзӯи диссертатсия дар Шурои олимони Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода аз 21.04.2016 бо қарори №9/4-1 тасдиқ шудааст.

Мутобиқати диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси илмӣ. Таҳқиқи диссертатсионии мазкур таҳти унвони “Асосҳои назариявӣ – методологии ташаккули шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар

раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ (дар мисоли факултетҳои ғайрифилологӣ)” ба рамзи ихтисоси тасдиқнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (илмҳои педагогӣ) (13.00.08.04 – Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) мутобиқат мекунад.

Мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ бо шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия. Мавзуи “Асосҳои назариявӣ – методологии ташаккули шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ (дар мисоли факултетҳои ғайрифилологӣ)” пурра ба ихтисоси “Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ” мувофиқат мекунад. Мавзӯ дар чорҷӯбаи шиносномаи ихтисос, асосҳои назариявӣ – методологии ташаккули шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ (дар мисоли факултетҳои ғайрифилологӣ)-ро таҳқиқ менамояд. Диссертатсия ба барномаҳои илмии кафедра ва талаботи шиносномаи ихтисос мутобиқ аст. Муҳтавои кори илмӣ дар ташаккули шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ (дар мисоли факултетҳои ғайрифилологӣ) асос ёфтааст. Номи мавзӯ ва муҳтаво ба талаботи шиносномаи ихтисос пурра ҷавобгӯ мебошанд.

Алоқамандии мавзуи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ. Мавзуи диссертатсия ба “Самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ ва илмию техникӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025”, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми сентябри соли 2020, №503 тасдиқ шудааст, мутобиқат дорад. Илова бар ин, ба маводди диссертатсия зимни паҷуҳиши мавзӯ ба масъалаҳои рағбат ва шавқмандии донишҷӯён ҳангоми омӯзиши забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии дар

ихтисосҳои ғайрифилологӣ метавон такя кард, зеро ташаккули шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ (дар мисоли факултетҳои ғайрифилологӣ) ҳамчун воситаи муоширати байнифарҳангӣ ва ҳамчун неруи фарҳанги миллӣ зарур мебошад.

Мутобиқати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба мухтавои диссертатсия ва автореферати он. Теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба мухтавои диссертатсия ва автореферати он пурра мувофиқат мекунад. Интишорот аз рӯйи мухтавои диссертатсия интихоб ва омода шудаанд. Дар мақолаҳо масъалаҳои асосии таҳқиқ, ба мисли тамоюлҳои методологӣ, асосҳои психологӣ – педагогӣ ва мақому мароми шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими забони англисӣ инъикос ёфтаанд. Маводди илмӣ бо мухтавои кори асосӣ мутобиқ буда, ҷанбаҳои назариявӣ ва амалӣ дар онҳо пурра бозтоб ёфтаанд. Интихоби мавзӯ барои ҳар як мақола мувофиқ ба бобҳои асосии диссертатсия сурат гирифтааст. Хулосаҳои диссертатсионӣ бо натиҷаҳои дар интишорот пешниҳодшуда яксон мебошанд. Теъдод ва мазмуни интишорот ба талаботи илмии соҳа ҷавобгӯ аст.

Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот ё имконияти татбиқ намудани онҳо. Мундариҷа ва хулосаҳои илмӣ дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ пешниҳод гардидаанд. Маърузаҳо ва тавсияҳои таҳқиқ дар ҷаласаҳои кафедраҳо тасдиқ ёфтаанд. Таҳияи методҳои амиқи ташаккулёбии шавқмандии маърифатии донишҷӯён, ки инъикоси худро дар як қатор аёниятҳои методӣ барои омӯзгорон ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии самти омӯзгорӣ ёфтанд (тавсияҳои методӣ оид ба таълим ва тарбияи забондонии донишҷӯён, гузаронидани машғулиятҳои озмоишӣ, мафҳилҳои забоншиносони ҷавон ва ғайра) иборат аст. Аёниятҳои таҳияшуда

ба омӯзгорон дар азбарнамоии методҳои ташаккулёбии шавқмандии маърифатии донишҷӯён ҳангоми омӯхтани забони англисӣ ёри амалӣ хоҳад расонд.

Саҳми довтолаб дар иҷрои таҳқиқи диссертатсионӣ. Муаллифи диссертатсия мустақилона мавзӯи таҳқиқро интихоб ва равишҳои муносири илмиро татбиқ намудааст. Ҳама марҳилаҳои ҷамъоварӣ, таҳлил ва муқоисаи сарчашмаҳо аз ҷониби довтолаб амалӣ шудаанд. Таҳлил ва баррасии сарчашмаҳои илмию амалӣ низ бо заҳмати мустақими довтолаб анҷом ёфтааст. Диссертант бо истифода аз усулҳои назариявӣ ва таҷрибавӣ асосҳои назариявии таҳқиқотро баён намудааст. Дар ҷараёни таҳқиқ ҷанбаҳои тозаии илмӣ ва навоариҳои назариявӣ пешниҳод шудаанд. Саҳми шахсӣ дар таҳияи хулосаҳо ва тавсияҳои амалӣ аён аст. Натиҷаҳо дар асоси корҳои шахсӣ ва бо дастгирии равишҳои илмию муосир ба даст омадаанд. Ба ин васила саҳми довтолаб дар таҳқиқи диссертатсия назаррас ва таъсиргуздор мебошад.

Мавзӯи диссертатсия “Асосҳои назариявӣ – методологии ташаккули шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ (дар мисоли факултетҳои ғайрифилологӣ) шиносномаи ихтисосҳои илмию 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (илмҳои педагогӣ) (13.00.08.04 – Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) мувофиқат мекунад.

Диссертатсия аз муқаддима, 4 боб, 10 зербоб, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Мухтавои таҳқиқ ва мундариҷаи асосии диссертатсияи Қаюмов Абдулмаъин Джумъахонович дар 23 мақолаи ҷопнамудаи муаллиф, аз ҷумла, 15 мақола дар маҷаллаҳои тақризишавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон инъикос ёфтааст.

Мундариҷаи асосии таҳқиқ аз рӯйи мавзӯи диссертатсия дар таълифоти зерини муаллиф инъикос ёфтааст:

1. Мақолаҳои, ки дар маҷаллаҳои тақризишавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд:

1. Каюмов А. Дж. Педагогическое мастерство как условие развития профессиональной компетенции студентов / Каюмов А. Дж. / Вестник Таджикского национального университета. – Душанбе, 2015. – №3/7 (179). – С. 253-256.

2. Каюмов А. Дж. Саадии Шерози о роли и месте человека, гуманизме и человеколюбии / Каюмов А. Дж. / Вестник Таджикского национального университета. – Душанбе, 2015. – №3/6 (176). – С. 224-227.

3. Каюмов А. Дж. Дидактические условия развития познавательной самостоятельности студентов / Каюмов А. Дж. / Вестник Таджикского национального университета. – Душанбе, 2017. – №3/3. – С.187-190.

4. Каюмов А. Дж. Основы формирования познавательной самостоятельности студентов при кредитной системе обучения / Каюмов А. Дж. / Вестник Таджикского национального университета. – Душанбе, 2017. – №3/4. – С. 237-239.

5. Каюмов А. Дж. Психолого-педагогические основы формирования познавательных интересов студентов / Каюмов А. Дж. / Вестник института языков. – Душанбе, 2018. – №1(29). – С. 102-106.

6. Каюмов А. Дж. Кор бо матнҳо яке аз намудҳои ҷаъолият дар шароити ба касбият раванкардашудаи омӯзиши забони англисӣ / Каюмов А. Дж. / Паёми донишкадаи забонҳо. – Душанбе, 2020. – №1(37). – С. 105-111.

7. Каюмов А. Дж. Дидактическое моделирование познавательного интереса в обучении студентов / Каюмов А. Дж. / Вестник Таджикского национального университета. – Душанбе, 2021. – №. – С. 213-224..

8. Каюмов А. Дж. Развитие познавательного интереса студентов в процессе обучения страноведению / Каюмов А. Дж. / Вестник

Таджикского национального университета. – Душанбе. 2021. – №1. – С. 267-278..

9. Каюмов А. Дж. Педагогические условия формирования познавательных интересов студентов в учебном процессе / Каюмов А. Дж. / Вестник института языков. – Душанбе, 2021. – №2(42). – С. 156-160.

10. Каюмов А. Дж. Формирование познавательных интересов у студентов в педагогическом процессе / Каюмов А. Дж. / Вестник университета языков. – Душанбе, 2023. – №1(49). – С. 185-192

11. Каюмов А. Дж. Эффективность формирования познавательного интереса студентов к изучению английского языка / Каюмов А. Дж. / Вестник университета языков. – Душанбе, 2024. – №1(53). – С. 278-282

12. Каюмов А. Дж. Усиление повышения качества изучения языка и усвоение филологических знаний - условие формирования познавательного интересам / Каюмов А. Дж. / Вестник Академии образования Таджикистана. – Душанбе, 2023. – №1 (46). – С. 136-141

13. Қаюмов А. Дж. Омилҳои рушди рағбати маърифатии донишҷӯён дар омӯзиши забони англисӣ / Қаюмов А. Дж. / Паёми донишгоҳи забонҳо – Душанбе, 2025. – №1 (57). – С. 343-353.

14. Қаюмов А. Дж. Хусусиятҳои ташаккулёбии рағбати маърифатии донишҷӯён дар педагогикаи муосир / Қаюмов А. Дж. / Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон. – Душанбе, 2025. – №2 (56). С. 143-151.

15. Қаюмов А. Дж. Хусусиятҳои педагогӣ-психологии азҳудкунии забони англисӣ аз ҷониби донишҷӯёни ихтисосҳои филологӣ / Қаюмов А. Дж. / Паёми пажӯҳишгоҳи рушди маориф. – Душанбе, 2025. – №2 (50). С. 156-162.

2. Мақолаҳои дар дигар нашрияҳои илмӣ батабърасида

1. Каюмов А. Дж. Средства выражения тема-реатического членения предложения в узбекском языке / Каюмов А. Дж., Бекчаев Ё / Конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи “Масъалаҳои

мубрами филологияи муосир ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ дар мактаби олий» ДДОТ ба номи С. Айни. – Душанбе, 2017. – С.60-63.

2. Каюмов А. Дж. Использование традиционных методов обучения при обучении иностранным языкам / Каюмов А. Дж. // Конференсияи илмӣ – амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба амалигардони «Барномаи давлатии омӯзиш ва такмили таълими забонҳои русӣ ва англисӣ барои солҳои 2015-2020» ДДОТ ба номи Садриддин Айни. – Душанбе, 2019. – С. 34-36.

3. Каюмов А. Дж. Проблемы формирования познавательного интереса в педагогике и психологии // Конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ назариявӣ дар мавзӯи «таҳқиқоти педагогӣ: мушкилот ва дурнамои он дар замони муосир» ДБЗХТ ба номи Сотим Улуғзода. – Душанбе, 2023. – С. 47-52.

4. Каюмов А. Дж. Дидактические условия формирования и развития познавательного интереса студентов к изучению иностранных языков // Конференсияи илмӣ – амалии байналмилалӣ бахшида ба 30 – солагии робитаҳои дипломатӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон – Ҷумҳурии Федералии Олмон, Ҷумҳурии Тоҷикистон – Ҷумҳурии Австрия, инчунин 75 – солагии доктори илмҳои педагогӣ, профессор Сайфуллоев Х.Г. ДДОТ ба номи Садриддин Айни. – Душанбе, 2023. – С.275-277.

5. Каюмов А. Дж. Теоретико-методическое основы использования информационных технологий на уроках английского языка в таджикской школе // Международная научно-практическая конференция на тему «Использование современных информационных технологий и инноваций в преподавании и изучении иностранных языков» Наманганский инженерно-строительный институт. 2023. С 105-117.

6. Каюмов А. Дж. Способы развития познавательных интересов студентов в профессиональной деятельности // Конференсияи илмӣ назариявӣ ҷумҳуриявӣ, бахшида ба «Рӯзи қавонони Тоҷикистон» ва амалигардони «Барномаи давлатии такмили таълим ва омӯзиши

забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» ДДОТ ба номи Садриддин Айни. – Душанбе, 2023. – С.172-174.

7. Қаюмов А. Дж. Технологияи таълими таҳсилоти фосилавӣ ва нақши он дар баланд бардоштани сифати таълим // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ - и “Арзёбии сатҳу сифати таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, таҳқиқоти квалиметрӣ” ДБЗХТ ба номи Сотим Улуғзода. – Душанбе, 2023. – С. 47-52.

8. Қаюмов А. Дж. Мақом ва манзалати донишандӯзӣ бо истифода аз мероси педагогии ниёгон ва дастовардҳои замони муосир // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ дар мазуи “Истифодаи мероси педагогии мутафаккирони тоҷику форс дар тарбия ва ташаккули хислатҳои ахлоқию маънавии омӯзгорони оянда” ДБЗХТ ба номи Сотим Улуғзода. – Душанбе, 2024. – С. 17-21.

Чаласа қарор қабул кард:

1. Диссертатсияи Қаюмов Абдулмаъин Джумъахонович дар мавзуи “Асосҳои назариявӣ – методологии ташаккули шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ (дар мисоли факултетҳои ғайрифилологӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (илмҳои педагогӣ) (13.00.08.04 – назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) қори таҳқиқии анҷомёфта ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Қаюмов Абдулмаъин Джумъахонович дар мавзуи “Асосҳои назариявӣ – методологии ташаккули шавқмандии маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ (дар мисоли факултетҳои ғайрифилологӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (илмҳои педагогӣ) (13.00.08.04 – Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ), бо назардошти

ислоҳи эродҳои гирифташуда барои ҳимоя ба шурои диссертатсионӣ тавсия дода шавад.

Хулоса дар чаласаи кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода қабул гардид. Дар чаласа доктори илмҳои педагогӣ, профессор Шербоев Саидбой, ки узви Шурои диссертатсионии 6D.KOA – 077 мебошад, ширкат кард.

Дар чаласа иштирок доштанд: ҳамагӣ 14 нафар

Натиҷаи овоздиҳӣ: “тарафдор” 14 нафар, “зид” – нест, “бетараф” – нест, қарори сураҷчаласаи №1, аз 26.08.2025.

Раиси чаласа:

доктори илмҳои педагогӣ

Ашурова Дилором

Мудирӣ кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳӣ

номзади илмҳои педагогӣ

Нарзуллоев Ҳайбуло Саъдуллоевич

Котиби чаласа:

номзади илмҳои педагогӣ

Амирова Гулнисо Гулмировна

Имзоҳои Ашурова Д., Нарзуллоев Ҳ.С. ва

Амирова Г-ро тасдиқ менамоем:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

ДБЗХТ ба номи С.Улуғзода

Юсупова Бибичон Ғаниҷоновна.